

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
БІЛОЦЕРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ АГРАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
СОЦІАЛЬНО-ГУМАНІТАРНИЙ ФАКУЛЬТЕТ
КАФЕДРА ПСИХОЛОГІЇ ТА ЗДОРОВ'Я ЛЮДИНИ

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
«ДИФЕРЕНЦІАЛЬНА ПСИХОЛОГІЯ»

ГАЛУЗЬ ЗНАНЬ	05 Соціальні та поведінкові науки
СПЕЦІАЛЬНІСТЬ	053 «Психологія»
РІВЕНЬ ВИЩОЇ ОСВІТИ	Перший (бакалаврський)
ФАКУЛЬТЕТ	Соціально-гуманітарний

Робоча програма з навчальної дисципліни «Диференціальна психологія» для здобувачів вищої освіти соціально-гуманітарного факультету за спеціальністю 053 «Психологія», перший рівень вищої освіти / Укладач О.П. Хомчук. Біла Церква: БНАУ, 2025. 17 с.

Розробник: О. П. Хомчук, канд. психол. наук.

Робочу програму схвалено на засіданні кафедри психології та здоров'я людини (протокол № 1 від 13.08.2025 р.)

В. о. завідувача кафедри психології
та здоров'я людини

Олена ХОМЧУК

Гарант ОП

Олена ХОМЧУК

Схвалено методичною радою соціально-гуманітарного факультету
(Протокол № 01 від 26.08.2025 р.)

Голова методичної ради, доцент

Інна КОВАЛЬЧУК

ЗМІСТ

1. ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ	4
2. ПЕРЕДУМОВИ ДЛЯ ВИВЧЕННЯ ДИСЦИПЛІНИ	5
3. ОЧІКУВАНІ РЕЗУЛЬТАТИ	5
4. ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ	6
5. СТРУКТУРА ДИСЦИПЛІНИ	7
6. ЗМІСТ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ	8
6.1. Лекції	8
6.2. Практичні заняття	10
6.3. Самостійна робота	11
6.4. Орієнтовна тематика індивідуальних та групових завдань	11
7. МЕТОДИ НАВЧАННЯ	12
8. ФОРМИ ПОТОЧНОГО ТА ПІДСУМКОВОГО КОНТРОЛЮ	12
9. ЗАСОБИ ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ	13
10. КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ	13
11. НАОЧНО-ДИДАКТИЧНЕ І ТЕХНІЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ	14
12. РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ	15

1. ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

За планом 2025-2026 навчального року на вивчення дисципліни «Диференціальна психологія» для денної та заочної форми навчання передбачено 150 академічних годин (5 кредитів ECTS), у т.ч. аудиторних – 56 годин (лекції – 28, практичні заняття – 28), самостійна робота студентів – 94 годин, з яких на підготовку і захист індивідуального науково-дослідницького завдання виділено 10 год.

Опис навчальної дисципліни за показниками та формами навчання наведено у таблиці:

Найменування показників	Шифр та найменування галузі знань, спеціальності, рівень вищої освіти	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів, відповідних ECTS – 5	Галузь знань 05 Соціальні та поведінкові науки	Вибіркова	
Змістових модулів – 3	Спеціальність 053 «Психологія»	<i>Рік підготовки:</i>	
Індивідуальне науково-дослідне завдання – проєкт за вибором здобувача вищої освіти		3-й	4-й
Загальна кількість академічних годин – 150		<i>Семестр</i>	
		5-й	7-й
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 4 самостійної роботи здобувача – 7.		<i>Лекції</i>	
		28 год.	6 год.
	Перший (бакалаврський) рівень вищої освіти	<i>Практичні</i>	
		28год.	6год.
		<i>Самостійна робота (у т.ч. на виконання ІНДЗ)</i>	
		94 год.	138 год.
		Підсумковий контроль: іспит	

Мета вивчення дисципліни: Навчальний курс «Диференціальна психологія» спрямований на формування психологічних знань та умінь, необхідних у професійній діяльності практичних психологів з огляду на психологічні відмінності різних вимірів індивідуальності людини: формально-динамічних, предметно-змістових та духовно-світоглядних, розвиток майстерності у наданні психологічної допомоги населенню

майбутніми спеціалістами. Вивчення курсу передбачає ознайомлення із специфікою, історією становлення, методами диференційної психології, теоретичними основами аналізу індивідуально-психологічних відмінностей між людьми, особливостями психокорекційної, консультативної, психотерапевтичної та педагогічної роботи з особами різних психологічних типів.

2. ПЕРЕДУМОВИ ДЛЯ ВИВЧЕННЯ ДИСЦИПЛІНИ

Передбачено попереднє оволодіння знаннями з загальної психології, психології розвитку, психології особистості, соціальної психології з основами етнопсихології.

3. КОМПЕТЕНТНОСТІ ТА ОЧІКУВАНІ РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ ВІДПОВІДНО ДО СТАНДАРТУ ВИЩОЇ ОСВІТИ ЗІ СПЕЦІАЛЬНОСТІ С4 «ПСИХОЛОГІЯ»

Загальні компетентності (ЗК)	<p>ЗК 2. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.</p> <p>ЗК 4. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.</p> <p>ЗК11. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.</p>
Спеціальні (фахові) компетентності (СК)	<p>СК1. Здатність оперувати категоріально-понятійним апаратом психології.</p> <p>СК2. Здатність до ретроспективного аналізу вітчизняного та зарубіжного досвіду розуміння природи виникнення, функціонування та розвитку психічних явищ.</p> <p>СК3. Здатність до розуміння природи поведінки, діяльності та вчинків (зокрема, в контексті організації заходів раннього втручання).</p> <p>СК5. Здатність використовувати валідний і надійний психодіагностичний інструментарій.</p> <p>СК9. Здатність здійснювати просвітницьку та психопрофілактичну роботу відповідно до запиту</p>
Програмні результати навчання (ПРН)	<p>ПРН1. Аналізувати та пояснювати психічні явища, ідентифікувати психологічні проблеми та пропонувати шляхи їх розв'язання.</p> <p>ПРН2. Розуміти закономірності та особливості розвитку і функціонування психічних явищ в контексті професійних завдань.</p> <p>ПРН4. Обґрунтовувати власну позицію, робити самостійні висновки за результатами власних досліджень і аналізу літературних джерел.</p>

	<p>ПР5. Обирати та застосовувати валідний і надійний психодіагностичний інструментарій (тести, опитувальники, проєктивні методики тощо) психологічного дослідження та технології психологічної допомоги.</p> <p>ПР12. Скласти та реалізувати програму психопрофілактичних та просвітницьких дій, заходів психологічної допомоги у формі лекцій, бесід, круглих столів, ігор, тренінгів, тощо, відповідно до вимог замовника.</p>
--	--

4. ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ «Диференціальна психологія»

Змістовий модуль 1. Методологічні засади диференціальної психології

- Тема 1. Предмет, історія і основні завдання диференціальної психології.
- Тема 2. Методи диференціальної психології.
- Тема 3. Джерела індивідуальних відмінностей.

Змістовий модуль 2. Формальні та змістові властивості індивідуальності

- Тема 4. Індивідуальні відмінності, пов'язані з функціональною асиметрією мозку. Когнітивні властивості індивідуальності.
- Тема 5. Диференціальна психологія статі.
- Тема 6. Диференціація темпераменту.
- Тема 7. Диференціація характеру.
- Тема 8. Диференціальна психологія здібностей.

Змістовий модуль 3. Індивідуальні стилі життєдіяльності

- Тема 9. Сильові особливості індивідуальності.
- Тема 10. Диференційний підхід у професійній діяльності.

5. СТРУКТУРА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин											
	денна форма						заочна форма					
	усього	у тому числі					усього	у тому числі				
		л	п	лб.	інд	СРС		л	п	лб.	інд	СРС
Змістовий модуль 1. Методологічні засади диференціальної психології												
Тема 1. Предмет, історія і основні завдання диференціальної психології.	18	4	4			10	18	2	2			14
Тема 2. Методи диференціальної психології.	18	4	4			10	18	2	2			14
Тема 3. Джерела індивідуальних відмінностей.	18	4	4			10	16		2			14
Разом за змістовим модулем 1	54	12	12			30	52	4	6			42
Змістовий модуль 2. Формальні та змістові властивості індивідуальності												
Тема 4. Індивідуальні відмінності, пов'язані з функціональною асиметрією мозку.	18	4	4			10	16	2				14
Тема 5. Диференціальна психологія статі.	13	2	2			9	14					14
Тема 6. Диференціація темпераменту.	13	2	2			9	14					14
Тема 7. Диференціація характеру.	13	2	2			9	14					14
Тема 8. Диференціальна психологія здібностей.	13	2	2			9	14					14
Разом за змістовим модулем 2	70	12	12			46	72	2	-			70
Змістовий модуль 3. Індивідуальні стилі життєдіяльності												
Тема 9. Сильові особливості індивідуальності.	13	2	2			9	13					13
Тема 10. Диференційний підхід у професійній діяльності.	13	2	2			9	13					13
Разом за змістовим модулем 3	26	4	4			18	26	-	-			26
Усього годин	150	28	28			94	150	6	6			138

Примітка: л – лекції, п – практичні заняття, ср – самостійна робота студентів, в т.ч. індивідуальні завдання.

6. ЗМІСТ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

6.1. Лекції

Тема і зміст лекції	К-ть годин
<i>Змістовий модуль 1. Методологічні засади диференціальної психології</i>	
<p>Тема 1. Предмет, історія і основні завдання диференціальної психології.</p> <p>Предмет і завдання диференціальної психології. Історія становлення науки про індивідуальні відмінності. Становлення концептуальних ідей, завдань, методів і напрямів диференціальної психології.</p>	4
<p>Тема 2. Методи диференціальної психології.</p> <p>Загальні принципи диференціально-психологічного аналізу. Методологія, методика та методи дослідження у диференціальній психології. Методи теоретичного аналізу. Психогенетичні методи. Історичні методи. Тестування. Канали отримання інформації про індивідуальність.</p>	4
<p>Тема 3. Джерела індивідуальних відмінностей.</p> <p>Співвідношення біологічного і соціального в розвитку індивідуальності. Взаємодія спадковості й середовища: психогенетичні дослідження. Механізми взаємодії генотипу й середовища в процесі індивідуального розвитку людини</p>	4
Разом за змістовий модуль 1	12
<i>Змістовий модуль 2. Формальні та змістові властивості індивідуальності</i>	
<p>Тема 4. Індивідуальні відмінності, пов'язані з функціональною асиметрією мозку.</p> <p>Міжпівкульова організація психічних процесів. Прояви міжпівкульової асиметрії. Моторна асиметрія. Сенсорна асиметрія. Психічна асиметрія. Індивідуальний профіль асиметрії. Особливості психічної діяльності лівшів та правшів. Прикладні аспекти питання міжпівкульової асиметрії</p>	4
<p>Тема 5. Диференціальна психологія статі.</p> <p>Стать у структурі індивідуальності. Теорії розвитку статевої ідентичності. Еволюційна теорія статевого диморфізму В.А. Геодакяна. Етологія статі. Нейроандроногенетична теорія Л. Елліса. Міжстатеві відмінності в психологічних якостях. Аналіз психометричних досліджень міжстатевих відмінностей у когнітивних процесах та інтелектуальних здібностях</p>	2
<p>Тема 6. Диференціація темпераменту.</p> <p>Темпераментальні характеристики індивідуальності. Зміст феномену «темперамент». Теорії темпераменту. Конституційна теорія темпераменту Е. Кречмера. Конституційна типологія особистостей В.Шелдона. Описова теорія темпераменту Г.Хейманса і Е.Вірсми. Типології К.-Г.Юнга, Г.-Ю.Айзенка. Факторні теорії темпераменту. Типи вищої нервової діяльності за І.Павловим. Теорія Теплова-Небилицина. Психологічні теорії темпераменту. Структура темпераменту в теорії В.Русалова.</p>	2
<p>Тема 7. Диференціація характеру.</p> <p>Характер у структурі індивідуальності. Структура характеру. Я-концепція. Я-система орієнтацій. Акцентуації характеру. Типологічний підхід до характеру особистості. Особистісні типи. Класифікація психологічних типів за К.-Г.Юнгом. Ідіографічний підхід до особистості. Теорія рис Г.-В.Олпорта.</p>	2

Факторна структура особистості. Теорія Р.-Б.Кеттела. П'ятифакторна модель вивчення особистості.	
Тема 8. Диференціальна психологія здібностей. Два підходи у вивченні здібностей: особистісно-діяльнісний та функціонально-генетичний. Здібності, обдарованість, таланти, геніальність. Співвідношення понять «здібності» та «якості». Здібності та академічна успішність. Загальні та спеціальні здібності. Уявлення про інтелект, його структуру та індивідуальні відмінності в інтелекті.	2
Разом за змістовий модуль 2	12
<i>Змістовий модуль 3. Індивідуальні стилі життєдіяльності</i>	
Тема 9. Стильові особливості індивідуальності. Поняття стилю в психології. Теоретичні підходи до визначення природи стилю в диференціальній психології. Поняття індивідуального стилю діяльності та його компоненти. Поняття когнітивного стилю. Види когнітивних стилів. Стиль життя. Стиль діяльності та її ефективність. Стилi керівництва, зв'язок з особистісними якостями. Стилi спілкування. Стилi самопрезентації. Стилi виховання. Стилi копінг-поведінки.	2
Тема 10. Диференційний підхід у професійній діяльності. Класифікація професій і професіографія. Особистісні передумови професійної компетентності. Стратегії життєвого успіху і мотивація досягнення. Спрямованість особистості в структурі індивідуальності. Становлення індивідуального стилю діяльності.	2
Разом за змістовий модуль 3	4
Всього	28

6.2. Практичні заняття

Тема практичного заняття	К-ть годин
<i>Змістовий модуль 1. Методологічні засади диференціальної психології</i>	
Тема 1. Предмет, історія і основні завдання диференціальної психології.	4
Тема 2. Методи диференціальної психології.	4
Тема 3. Джерела індивідуальних відмінностей.	4
Разом за змістовий модуль 1	12
<i>Змістовий модуль 2. Формальні та змістові властивості індивідуальності</i>	
Тема 4. Індивідуальні відмінності, пов'язані з функціональною асиметрією мозку.	4
Тема 5. Диференціальна психологія статі.	2
Тема 6. Диференціація темпераменту.	2
Тема 7. Диференціація характеру.	2
Тема 8. Диференціальна психологія здібностей.	2
Разом за змістовий модуль 2	12
<i>Змістовий модуль 3. Індивідуальні стилі життєдіяльності</i>	
Тема 9. Стильові особливості індивідуальності.	2
Тема 10. Диференційний підхід у професійній діяльності.	2
Разом за змістовий модуль 3	4
Всього	28

6.3. Самостійна робота

Тема 1. Предмет, історія і основні завдання диференціальної психології.	1. Назвіть та законспекуйте основи теорій про вплив середовища 2. Складіть короткий історичний нарис розвитку диференціальної психології	10
Тема 2. Методи диференціальної психології.	Складіть таблицю або блок-схему основних методологічних підходів з конкретними прикладами до них.	10
Тема 3. Джерела індивідуальних відмінностей.	Підберіть методики для вивчення пам'яті, пізнавальної (відчуттів, сприймань, уяви, мислення, мовлення), емоційної та регулятивної (увага, воля) сфери людини.	10
Тема 4. Індивідуальні відмінності, пов'язані з функціональною асиметрією мозку.	Випишіть із психологічних словників ключові поняття теми: латеральна асиметрія мозку, індивідуальні властивості, функціональна асиметрія мозку, індивідуальність, цілісність індивідуальності	10
Тема 5. Диференціальна психологія статі.	Випишіть із психологічних словників ключові поняття теми: статеві відмінності, статево-рольова поведінка, маскуліність, фемінність, андрогінність.	9
Тема 6. Диференціація темпераменту.	Випишіть із психологічних словників ключові поняття теми: активність, динаміка психічних процесів, диференціальна психофізіологія, конституціональний фактор, властивості нервової системи, соматотип, тип ВНД, темперамент, типологія темпераменту.	9
Тема 7. Диференціація характеру.	Випишіть із психологічних словників ключові поняття теми: характер, структура характеру, «Я-концепція», «образ-Я», самооцінка, наполегливість, спрямованість, волевиявлення, саморегуляція, акцентуації характеру.	9
Тема 8. Диференціальна психологія здібностей.	Випишіть із психологічних словників ключові поняття теми: варіативність IQ, вербальний інтелект, невербальний інтелект, коефіцієнт інтелекту, спадковість, нейротизм, сенсорномоторний інтелект, здібності, емоційний інтелект.	9
Тема 9. Сильові особливості індивідуальності.	Випишіть із психологічних словників ключові поняття теми: стиль, когнітивний стиль, індивідуальний стиль діяльності, стиль поведінки, компенсаторність, стиль людини.	9
Тема 10. Диференційний підхід у професійній діяльності.	Випишіть із психологічних словників ключові поняття теми: орієнтація на успіх, продуктивність праці, професійна компетентність, задоволеність працею, рівень домагань, фактор успіху	9
Всього		94

Примітка: У розрахунку годин на виконання самостійної роботи передбачено час на виконання ІНДЗ.

6.4. Орієнтовна тематика індивідуальних та групових завдань

1. Охарактеризуйте основні методи дослідження ендотакторів у становленні індивідуальних відмінностей.
2. Розкрийте суть недоліків психогенетичних методів.
3. Проаналізуйте основні типи зв'язку генотипу і соціального середовища. Свою відповідь аргументуйте прикладами.
4. Охарактеризуйте основні концепції типів сприймання.
5. Покажіть на прикладах основні відмінності у поведінці полезалежних і полenezалежних індивідів.
6. Охарактеризуйте особливості інтелектуальної діяльності індивідів з вузьким та широким діапазоном когнітивної еквівалентності.
7. Покажіть на прикладах основні відмінності у поведінці індивідів толерантних і нетолерантних до нереалістичного досвіду.
8. Охарактеризуйте особливості інтелектуальної діяльності індивідів з ригідним та гнучким пізнавальним контролем, когнітивною простотою та когнітивною складністю.
9. Розкрийте сутність гуморальної концепції темпераменту.
10. Зробіть порівняльний аналіз конституційних концепцій темпераменту Е. Кречмера та У. Шелдона.
11. Охарактеризуйте основні типи темпераменту за І.П. Павловим.
12. Охарактеризуйте структуру темпераменту за В.М. Русаловим.
13. Проаналізуйте основні статеві відмінності у поведінці, інтелектуальній та емоційній сфері.
14. Опишіть типового «мислителя» і «художника» за типологією І.П. Павлова.
15. Опишіть боязливість, агресивність та соціабельність з позиції типології темпераменту Д. Когана.
16. Охарактеризуйте основні мета-риси типології Г. Айзенка.
17. Зробіть порівняльний аналіз типів темпераменту за К.Г. Юнгом.
18. Проаналізуйте основні темпераментальні властивості, які виокремив Р. Клонінгер
19. Розкрийте історичну специфіку формування поглядів на проблему характеру, темпераменту та особистості.
20. Охарактеризуйте одну із типологій характеру донаукового періоду розвитку психологічної науки.
21. Спробуйте співвіднести типи характеру, виокремлені Феофрастом, із типами характеру та особистості, запропоновані сучасними вченими.
22. Співвіднесіть емоційні, інтелектуальні та емоційні характери, концептуально сформульовані у ХІХ столітті, з сучасними типологіями характерів
23. Опишіть погляди Т. Рібо на проблему характеру.
24. Охарактеризуйте основні складові структури характеру.
25. Покажіть на прикладах із відомих романів чи кінострічок типологію характерів, запроповану Е. Фроммом.
26. Проаналізуйте особливості поведінки маніпулятивних характерів за типологією Е. Шостром.
27. Проаналізуйте феномен обдарованості певної видатної людини з позицій основних чинників її розвитку, покажіть рівні її прояву.

7. МЕТОДИ НАВЧАННЯ

Для активізації процесу навчання студентів в ході вивчення дисципліни застосовуються такі навчальні технології та засоби:

- **на лекціях** чітко та зрозуміло структурується матеріал; зосереджується увага студентів на проблемних питаннях; наводяться конкретні приклади практичного застосування отриманих знань; звертаються до зарубіжного досвіду вирішення окремих проблем; заохочуються студенти до критичного сприймання нового матеріалу замість пасивного конспектування; використовуються наочні матеріали, схеми, таблиці, моделі, графіки; використовуються технічні засоби навчання: мультимедійний проектор, слайди тощо;

- **на семінарських** заняттях запроваджуються різні навчальні технології: семінар-розгорнута бесіда, обговорення проблем, дискусії; семінар вирішення ситуаційних вправ; семінар-розв'язання проблемних питань; мозковий штурм; кейс-методи; презентації; аналіз конкретної ситуації; робота в малих групах; письмовий контроль знань; індивідуальне та групове опитування. Обов'язковими елементами активізації навчальної роботи студентів є контроль відвідування студентами занять, заохочення навчальної активності, справедлива диференціація оцінок.

В умовах змішаної та дистанційної моделей навчання, коли взаємодія з викладачем відбувається за допомогою застосунків Zoom чи Google Meet для відеоконференцій, освітньої платформи Moodle BNAU для виконання самостійних дослідницьких і підсумкових тестових завдань, файлообмінних соціальних мереж Telegram, Viber, інтерактивна складова навчання здобувачів вищої освіти доповнюється іншими застосунками для зворотного зв'язку: google-форми для опитувань, Google Classroom тощо.

8. ФОРМИ ПОТОЧНОГО ТА ПІДСУМКОВОГО КОНТРОЛЮ

Поточний контроль з навчальної дисципліни включає *поточне, тематичне оцінювання* (з тем, визначених для аудиторного обговорення і самостійного опрацювання) та модульний контроль.

Тематичне оцінювання аудиторної та самостійної роботи студентів здійснюється на основі отриманих ними поточних оцінок за усні та письмові відповіді з предмету, самостійні, практичні та контрольні роботи. Поточний контроль за виконанням ІНДЗ здійснюється відповідно до графіку виконання завдання..

Модульний контроль проводиться у тестовій комбінованій формі (комп'ютерне чи на паперових носіях) та виконання проєктного/творчого завдання (усно/письмово). Кількість отриманих балів з кожного виду навчальних робіт за різними формами поточного контролю виставляється студентам в електронний журнал після кожного контрольного заходу.

Підсумковий контроль навчальної діяльності студентів здійснюється у

формі іспиту.

9. ЗАСОБИ ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ

Оцінювання лекційних занять не передбачено. На лекційних заняттях ведеться облік присутності здобувачів для контролю відвідуваності занять.

Бали на практичному занятті здобувачі вищої освіти отримують за виконані практичні завдання, опрацювання джерел, командні проекти, презентації, активність під час дискусій і виконання практичних завдань.

Бали за самостійну роботу враховують: виконання дослідницьких і творчих завдань індивідуально й колективно, результативну практичну роботу в групі, опрацювання навчально-методичних і довідкових джерел, презентації, активність самостійної пошукової роботи.

Під час модульного контролю передбачені комплексні засоби оцінювання (усно й письмово, під час виконання тестових завдань, дослідницьких і творчих тощо), у тому числі комп'ютерно орієнтовані.

10. КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ

Оцінювання здобувачів освіти здійснюється за результатами поточного (практичні заняття, самостійна робота) та рубіжного (модульного) контролів за десятибальною шкалою – «1», «2», «3», «4» ... «10».

1 бал оцінювання (з заокругленням до цілого числа) відповідає 10 % правильних тверджень у разі усної відповіді, відповідей у тесті, виконаних завдань тощо.

Бали з модульного контролю нараховуються за виконання модульної контрольної роботи.

Відсутність студента на занятті («нб») у розрахунку середнього арифметичного значення (САЗ) приймається як «0».

У кінці семестру обчислюється САЗ всіх отриманих здобувачем вищої освіти оцінок з наступним переведенням його у бали за формулою:

$$\text{БПК} = \text{САЗ} \times k,$$

де БПК – бали з поточного контролю;

САЗ – середнє арифметичне значення усіх отриманих студентом оцінок;

k – коефіцієнт для певного виду контролю (практичні заняття, самостійна робота – «3», модульний контроль – «1» для форми підсумкового контролю «екзамен» та «4» для форми підсумкового контролю «залік»).

Результати поточного оцінювання здобувача (за 10-бальною шкалою) виставляються в електронний журнал АСУ БНАУ і автоматично переводяться у 100-бальну шкалу відповідно до розподілу балів за окремі види робіт.

Розподіл балів, що присвоюється здобувачам вищої освіти

Максимально можлива к-ть балів, якщо форма підсумкового контролю	Практичні заняття	Самостійна робота	Модульний контроль	Підсумковий контроль	Загальний бал
Іспит	30	20	20	30	100

Шкала оцінювання успішності здобувачів вищої освіти

За 100-бальною шкалою	За шкалою ECTS	За національною шкалою	
		іспит	залік
90–100	A	Відмінно	Зараховано
82–89	B	Добре	
75–81	C		
64–74	D	Задовільно	
60–63	E		
35–59	FX	Незадовільно (незараховано) з можливістю повторного складання	
1–34	F	Незадовільно (незараховано) з обов'язковим повторним вивченням	

11. ПЕРЕЛІК НАОЧНО-ТЕХНІЧНИХ ЗАСОБІВ НАВЧАННЯ

У процесі вивчення дисципліни використовується система інформаційних ресурсів: дидактичні, програмні, мережа Інтернет, бібліографічні, бібліотечні. Серед них інтернет-ресурси, періодичні видання, наукові праці професорсько-викладацького складу, тези та матеріали наукових конференцій.

Засоби унаочнення та взаємодії:

1. Мультимедійні презентації у програмах Microsoft Office Power Point, Canva.
2. Відеоматеріали з каналу Youtube та публічні відеолекції в записі.
3. Роздаткові матеріали – табличні й схематичні основи, інфографіка тощо.
4. Засоби зворотного зв'язку – інтерактивна дошка Padlet, сайт для інтерактивних презентацій і голосування Mentimeter.
5. В умовах дистанційного навчання – застосунки платформи для відеоконференцій Zoom, Google Meet, освітня платформа BNAU MOODLE,

Google Classroom.

Необхідне матеріально-технічне забезпечення:

- аудиторного навчання: дошка аудиторна, мебльоване навчальне приміщення, комп'ютерне обладнання (ПК/ноутбук + мультимедійний проектор), Wi-Fi.
- дистанційного: мережа Інтернет, електронні пристрої, у т.ч. персональні.

12. РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ

Базова література

1. Ануфрієва Н.М. Єрмакова Н.О., Зелінська Т.М. Соціальна психологія : підручник. Київ : Каравела, 2023. 296 с.
2. Галян О.І. Практикум з диференційної психології. Дрогобич : ДДПУ, 2020. 46 с.
3. Диференціальна психологія. Вид. 2-ге, перероблене і доповнене: підручник/ за загальною редакцією академіка С.Д. Максименка. Київ: Вид-во Людмила, 2023. 572 с.
4. Князєв В.М. Нейропсихологічна діагностика: практичний посібник із проведення обстеження дітей дошкільного та молодшого шкільного віку. Київ: ДІА, 2023. 240 с.
5. Основи вікової та гендерної психології: навчальний посібник. Петровська Т., Толкунова І., Жукова Г., Курдибаха О., Булгакова Т. за загальною редакцією Т.Петровської. Київ: Позднішев, 2021. 192с.
6. Романовська Л.І., Подкоритова Л.О. Диференційна психологія: Навч. посіб. Львів: Новий Світ-2000, 2020. 236 с.

Додаткова література

1. Варій М.Й. Психологія: навчальний посібник. Київ: Центр учбової літератури, 2021. 288 с.
2. Загальна психологія в поняттях та схемах: навчально-методичний посібник для самостійного вивчення курсу / уклад. О.А Даценко. Кривий Ріг, 2021. 136 с.
3. Приходько Ю. О., Юрченко В. І. Психологічний словник-довідник: Навч.

посіб., 4-те вид., випр. і доп. Київ: Каравела, 2020. 418 с.

4. Сергєєнкова О.П. Загальна психологія: навчальний посібник. Київ: Центр учбової літератури, 2022. 296 с.
5. Столяренко О.Б. Психологія особистості: навчальний посібник. Київ.: Центр учбової літератури, 2021. 280 с.

Неформальна освіта:

1. Культура толерантності
https://prometheus.org.ua/course/coursev1:Prometheus+TOL101+2020_T3
2. Здорове спілкування https://prometheus.org.ua/course/course-v1:Prometheus+HC101+2021_T2
3. Діалог та медіація https://prometheus.org.ua/course/course-v1:Prometheus+MEDIATE101+2020_T1
4. Критичне мислення https://prometheus.org.ua/course/course-v1:UQx+THINK101+2016_T2
5. Сексуальна освіта https://prometheus.org.ua/course/course-v1:EPF+SEXED101+2018_T2
6. Гендер для всіх https://prometheus.org.ua/course/course-v1:IRF+101+2015_T2
7. Попередження дискримінації національних спільнот
https://prometheus.org.ua/course/course-v1:Prometheus+CNC101+2022_T2

Інформаційні ресурси в Інтернеті:

1. prlu.kiev.ua - Національна парламентська бібліотека України
2. nbuv.gov.ua - Національна бібліотека України імені В.І.Вернадського
3. ukrlibworld.kiev.ua/med - Державна науково-медична бібліотека України
4. gntb.n-t.org - Державна науково-технічна бібліотека України
5. lucl.lucl.kiev.ua - Публічна бібліотека імені Лесі Українки (Київ)
6. ukrbook.net - Книжкова палата України
7. lib.com.ua - Українська електронна бібліотека